

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

The Effects of Historical Teaching Method in the Topic of the Development of Rattanakosin
on Learning Achievement and Analytical Thinking Skill of Mathayom Suksa III Students at
Nong Ki Pittayakom School in Buri Ram Province

เปรียา บุตรไธสงค์ (Preeya Budthaisong)¹ ดร.ณิ จำปาทอง (Darunee Jumpatong)²

ดิเรก สุขสุนัย (Direk Suksunai)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ และ (2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 48 คน ใน 1 ห้องเรียนของโรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม ที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำแผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare learning achievements of Mathayom Suksa III students at Nong Ki Pitayakom School in Buri Ram province before and after learning under the historical teaching method in the topic of the Development of Rattanakosin; and (2) to compare analytical thinking skills of the students before and after learning under the historical teaching method in the topic of the Development of Rattanakosin. The sample consisted of 48 Mathayom Suksa III students in an intact classroom of Nong Ki Pitayakom School in Buri Ram province during the 2014 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were (1) learning management plans for the historical teaching method, (2) a learning achievement test, and (3) an analytical thinking skill test. Data were statistically analyzed using the mean, standard deviation, and t- test. The research findings were as follows: (1) the post-learning achievement of Mathayom Suksa III students at Nong Ki Pitayakom School who learned under the historical teaching method in the topic of the Development of Rattanakosin was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level; and (2) the post-learning analytical thinking skill of the students who learned under the historical teaching method in the topic of the Development of Rattanakosin was significantly higher than their pre-learning counterpart skill at the .05 level.

Keywords: Historical teaching method, Analytical thinking skill, Learning achievement

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มีความชัดเจนทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษาโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับต่างๆ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรมและจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มีความรู้ที่จำเป็นพื้นฐานต่อการประกอบอาชีพเป็นการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และการจัดการศึกษาต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมยุคโลกาภิวัตน์(กระทรวงศึกษาธิการ 2551:5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ โดยสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นั้นจะประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ ศาสนา ศิลปกรรมจริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นและยอมรับข้อแตกต่างและมีคุณธรรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงไม่ใช่เพียงแต่สอนความรู้และเนื้อหาเท่านั้น หากแต่ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความสามารถในการแก้ปัญหา ตลอดจนกระบวนการคิด สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการกระทำของมนุษย์แต่ละสมัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากกระบวนการคิดด้วยตนเอง

ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งของสังคมศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ตลอดจนความเชื่อ ทศนคติ ซึ่งทำให้สามารถมองเห็นถึงพัฒนาการของมนุษย์แต่ละยุคสมัย ในการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต อันเป็นพัฒนาการด้านต่างๆของมนุษย์ภายใต้มิติแห่งเวลา วิธีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต้องเป็นการเรียนที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ระเบียบ วิธีสอนที่สามารถสนองต่อการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ คือ การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา มุ่งเน้นเรื่องการถ่ายทอดความรู้ มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ ครูเป็นผู้รับบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ กระบวนการเรียนการสอนในลักษณะนี้ทำให้ได้รับความรู้ในระดับการรับเพียงอย่างเดียว แทนที่จะนำความรู้ไปสู่ระดับสร้างสรรค์ซึ่งมุ่งเน้นศักยภาพในการวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้เรียน ครูผู้สอนควรปรับบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดไปสู่การเป็นนักคุเทศก์ด้านความรู้ (วินัย พงศ์ศรีเพียร 2551:4)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง การคิดวิเคราะห์เป็นรูปแบบของกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นการตรวจสอบหลักฐานที่ได้รับ การไตร่ตรองด้วยเหตุและผล การคิดวิเคราะห์อาจทำได้จากรวบรวมข้อมูลการสังเกต ประสบการณ์ หลักแห่งเหตุผล การวิเคราะห์ต้องมีพื้นฐานของคุณค่าเชิงพหุติ ปัญญาที่สูง กระบวนการของการวิเคราะห์สามารถตอบสนองประเด็นและสถานการณ์ได้หลายอย่างและทำให้เราสามารถสืบเสาะหาสิ่งเชื่อมโยงระหว่างกันได้ อย่างไรก็ตาม

จากการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบกับปัญหาหลายประการ เนื่องจากเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นนามธรรม นักเรียนไม่สามารถสัมผัสกับประวัติศาสตร์เหล่านี้ได้โดยตรง การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จึงอาศัยการอ่าน การท่องจำ ลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ โดยผู้เรียนมักไม่ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนากระบวนการคิด อีกประการหนึ่งคือ กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จะเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนแบบบรรยายเพื่อถ่ายทอดความรู้มากกว่าการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ยังมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ (ทุติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง 2551:75) กิจกรรมการเรียนการสอนเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เมื่อนักเรียนไม่สนใจในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และเห็นว่าเป็นการเรียนเพื่อจดจำเรื่องราวในอดีตเท่านั้นจึงทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่พัฒนาความเป็นพลเมืองดี เรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพปัญหาในปัจจุบัน และ พัฒนาทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล (สิริวรรณ ศรีพล 2553:132)

นอกจากนี้ ปัญหาและความท้าทายที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ คือ กระบวนการพัฒนาความคิดวิเคราะห์ ตลอดจนทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ และประมวลองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนั้นต้องปรับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจัดเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษา ซึ่งได้รับผิดชอบสอนในสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ จึงมีความเห็นว่าควรที่จะนำการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถการคิดวิเคราะห์ และเพื่อพัฒนาให้แก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนเรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6 The 6th STOU National Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคมจังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 453 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 48 คนได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 1) แผนการจัดการเรียนรู้สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์
 - 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์
 - 3) แบบวัดการคิดวิเคราะห์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและแบบวัดความสามารถ การคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและแบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 16 ชั่วโมง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองโดยใช้สูตรค่า t-test dependent
 - 2) เปรียบเทียบผลการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองโดยใช้สูตรค่า t- test dependent

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการพัฒนาการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั้น สามารถอภิปรายเหตุผลได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (active) กล่าวคือนักเรียนมิใช่เป็นเพียงผู้รับข้อมูลความรู้เท่านั้นแต่จะต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้และสร้างความหมายของสิ่งนั้นด้วยตนเองโดยครูจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้และทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการแสวงหาความรู้ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา ต๊ะวงศ์ (2554) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสีมหาราช ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทย์ จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสีมหาราช สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตรัก แก้วระงับ ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานี รายวิชา ส 41101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นโดยเฉลี่ยครั้งละ 0.89

2. ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามวิธีการทางประวัติศาสตร์อันประกอบด้วยขั้นตอน 1) ขั้นตอนปัญหาและการตั้งสมมุติฐาน 2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน 3) ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน 4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน 5) ขั้นนำเสนอ จากผลการศึกษาซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการกล่าวคือ วิธีการทางประวัติศาสตร์ทำให้นักเรียนได้จำแนกข้อมูลองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องที่ต้องการศึกษาและรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันมีความเป็นเหตุเป็นผลกันและสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ โดยได้มีนิกการศึกษาย่างเช่น บลูม (Bloom) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Cognitive domain) ด้านความรู้สึกหรือเจตคติ(affective domain) ด้านทักษะ (psycho-motor domain) ซึ่งในแต่ละด้านจะมีขั้นของการเรียนรู้ย่อยๆ อีกจำนวนมาก และได้ขยายความให้เห็นว่า การคิดของบุคคลนั้นมีขั้นตอนโดยเริ่มจากการรู้ การเข้าใจ การพัฒนาต่อไปถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ ประพันธ์ ศิริสุเสาร์จ ได้กล่าวว่ากระบวนการคิดประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ว่าวิเคราะห์อะไรกำหนดขอบเขตและนิยามของสิ่งที่จะคิดให้ชัดเจน 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์เพื่ออะไร 3) พิจารณาข้อมูลความรู้ทฤษฎีหลักการกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ 4) สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ และสิริวรรณ ศรีพล (2553) ที่กล่าวว่าคุณค่าของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาดา ต๊ะวงศ์ (2554) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสีมหาราช ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทย์ จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตรัก แก้วระงับ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนและการพัฒนาการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

คิดวิเคราะห์ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานี รายวิชา ส 41101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้นโดยเฉลี่ยครั้งละ 0.89

เนื่องจากวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษาซึ่งสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ นั่นคือแหล่งการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถสืบค้นหาข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างมีเหตุผลนับเป็นการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 24 (3) ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติ คิดเป็น การใช้วิธีการดังกล่าว จะช่วยการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบระเบียบ และยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อาจใช้เหตุการณ์หรือบทเรียนในอดีตมาวิเคราะห์ได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ศิริวงศ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสามบ่อวิทยา อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์สูงากว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์อันประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์หรือสมมุติฐาน การแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหลักฐาน ขั้นตอนและสังเคราะห์หลักฐาน จนถึงการนำเสนอข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้เรียนนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มากขึ้นและได้พัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในครั้งนี้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรเน้นการจัดการเรียนตามขั้นตอนมีการจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสมในแต่ละขั้นตอนไม่เร่งรัดนักเรียนต้องมีการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และแนะนำแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รวบรวมเอกสารจากหลายๆ แหล่งการเรียนรู้ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่นักเรียนสามารถสืบค้นได้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะในการรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

1.2 การแบ่งกลุ่มนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรแบ่งโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มความสามารถเพื่อป้องกันการที่นักเรียนเก่งจับกลุ่มเดียวกันซึ่งจะทำให้นักเรียนแต่ละคนได้แสดงศักยภาพของตนเองทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในขณะแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ทุกขั้นตอนครูผู้สอนต้องติดตามดูแลและให้คำแนะนำกับนักเรียนอย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมหลักฐานและแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรุงรัตนโกสินทร์อย่างหลากหลายทำให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยตรงและมีแหล่งการเรียนรู้หนังสือหรือเอกสารเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ ที่นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้

1.5 การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการวิธีสอนที่สามารถพัฒนาความรู้และความสามารถการคิดตลอดจนกระบวนการทางสังคมให้แก่แก่นักเรียน ดังนั้นเพื่อให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้แก่ครูผู้สอนเพื่อให้เกิดความชำนาญและความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

1.6 การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต้องใช้เวลานานในการดำเนินกิจกรรมซึ่งจะทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาในรายวิชาทั้งหมดจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแบบอื่นๆ เช่นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ว่าจะมีผลแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มนักเรียนระดับอื่นและเนื้อหาอื่นๆ ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ที่แตกต่างกันหรือไม่และเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชุดิมา ศิริวงศ์. (2551). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ทุติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง. (2551). ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). ครูกับการสอนประวัติศาสตร์ไทย: ประวัติศาสตร์ไทยจะเรียนจะสอนกันอย่างไร

กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

วิภาดา ตะวงค์. (2554). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องประวัติศาสตร์เมืองลี้หาราชที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทยจังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

สิริวรรณ ศรีพล. (2553). การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุตรัก แก้วระงับ. (2548). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการ

พัฒนาการคิดวิเคราะห์เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานีในรายวิชา ส 41101 สังคมศึกษาศาสนาและ

วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคมจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.